

Halle-Vilvoorde Komitee

KIESKRING BRUSSEL-HALLE-VILVOORDE MOET NU GESPLITST WORDEN

Algemene inleiding

De eis tot splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde is zeer oud: hij was reeds een van de belangrijkste eisen van de betoging in Halle van 24 november 1974.

Maar het Sint-Michielsakkoord heeft aan de niet-splitsing een nieuwe dimensie gegeven. Sedertdien is voor de Senaat en voor de Europese verkiezingen één groot Waals-Franstalig kiesdistrict ontstaan, dat reikt tot diep in Vlaanderen, vermits alle gemeenten van Halle-Vilvoorde tot dit kiescollege behoren.

Het Vlaamse Gewest (dus zonder Brussel) telde op 1 januari 2000 precies 5 940 251 inwoners. Meer dan 550 000 of 9,26 % ervan behoren bij verkiezingen voor de Senaat of voor Europa – verkiezingen met nationale lijsten - (ook) tot het Waals-Franse kiescollege. Dat is zoveel als de provincies Luxemburg en Waals-Brabant samen. Een kwalijk gevolg van het niet splitsen van het oude unitaire en tweetalige kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde.

Anders gezegd: wanneer Elio Di Rupo, Laurette Onkelinckx, Louis Michel of Olivier Maingain senator of Europees parlamentslid willen worden voor de Franse gemeenschap, dan zijn ze – of ze het willen of niet - meteen ook kandidaat in Londerzeel, Affligem, Vilvoorde, Gooik, Ternat, Kapelle-op-den Bos, Zemst en noem maar op.

Iets gelijkaardigs geldt voor de verkiezingen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Franstalig-Brusselse kandidaten zijn tegelijk ook kandidaat in het gehele arrondissement Halle-Vilvoorde, dus in meer dan de helft van de provincie Vlaams-Brabant. Geen wonder dat de Franstaligen zo actief zijn in de “Rand” ....

Discriminatie

Wie zou denken dat Vlaamse politici dan op hun beurt stemmen kunnen halen in Wallonië, zit fout. Zo zit België niet in mekaar. Hier geldt puur éénrichtingsverkeer: Walen en francofone Brusselaars kunnen in de Vlaamse vijver komen vissen, maar het omgekeerde kan niét. Voor zo'n situatie bestaat er een modern en modieus begrip: discriminatie.

Het is onbegrijpelijk dat de Vlaamse politieke partijen hun eigen positie in Vlaams-Brabant zo laten ondergraven. Niet dat ze het niet weten: al meer dan dertig jaar stelt de Vlaamse Beweging deze mistoestand aan de kaak (zie lijst van acties als bijlage).

Franstaligen die in Beersel, Wemmel, Liedekerke, Londerzeel of Kapelle-op-den-Bos komen wonen, mogen niet anders behandeld worden dan Vlamingen die in Waver, Terhulpen, Bierk of Edingen gaan wonen. En dat zijn er ook heel wat !

Fundamentele en algemeen aanvaarde eis

De eis tot splitsing van de kieskring is de logica zelve. In een federaal land zijn kieskringen die geen rekening houden met de taalgrens, de gewestgrens en de provinciegrens onaanvaardbaar.

Het grote succes van de plechtige oproep van maart 1995, die ondertekend werd door meer dan 200 Vlaamse vooraanstaanden, bewijst dat Vlaanderen het niet meer neemt dat met zijn grenzen wordt gesold. Dat de eis tot splitsing en indeling van de kieskringen volgens de taal- en gewestgrenzen door heel Vlaanderen wordt gedragen, blijkt onder meer nog uit volgende stellingnames:

- de resolutie goedgekeurd door het Vlaams Parlement op 3 maart 1999, betreffende een aantal specifieke aandachtspunten voor de volgende staatshervorming, die stelt dat “het territorialiteitsbeginsel en het principe van de niet-inmenging ten volle moeten gerealiseerd worden” ;
- de discussienota voor een verdere staatshervorming goedgekeurd door de Vlaamse regering (regering Van den Brande) op 29 februari 1999: “in de logica van de staatshervorming en de eentaligheid van de taalgebieden moet in overleg met de Brusselse Vlamingen geopteerd worden voor de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde” ;
- het Vlaams regeerakkoord van 13 juli 1999 (regering Dewael), dat bij de noodzakelijke hervormingen, die in de eerste helft van deze legislatuur een definitieve oplossing moeten krijgen vermeldt: “de horizontale splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde”.

Dat de splitsing er MOET komen is algemeen aanvaard.

Maar de daden blijven uit.

Nochtans kan de splitsing van de kieskring doorgevoerd worden met een **gewone wet**.

Lambermont

De Lambermontonderhandelingen zijn voor Vlaanderen nefast afgelopen. De Lambermont- en Lombardwetten werden goedgekeurd door een unaniem front van alle Franstalige volksvertegenwoordigers, slechts door een zeer krappe meerderheid langs Vlaamse kant. De splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde is weer eens naar “af” verwezen. Nochtans was deze splitsing opgenomen in het Vlaamse regeerakkoord.

En nu ?

De regering wil nog voor de volgende verkiezingen provinciale kieskringen invoeren. En ook nog een kiesdrempel van 5 %. Maar de nochtans logische splitsing van de kieskring staat hierbij niet op de agenda!

Nochtans zijn beide maatregelen in de niet-gesplitste kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde onmogelijk, omdat niet minder dan vier Vlaamse partijen (Agalev, SP.a, N-VA en Spirit) in dit grote kiesarrondissement de kiesdrempel van 5 % niet eens zouden halen en omdat een provinciale kieskring Vlaams-Brabant uiteraard de splitsing van de kieskring veronderstelt.

De niet gesplitste kieskring staat haaks op de federale indeling van het land: hij houdt geen rekening met de grondwettelijk vastgelegde taalgrenzen, hij houdt geen rekening met de provinciegrenzen, hij houdt geen rekening met de grenzen van de gewesten, en is dus in feite ongrondwettelijk en in strijd met de elementaire federale loyaliteit.

Kortom, de unitaire tweetalige kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde is een voorbijgestreefde antiquiteit, die in de federale staat, die België beweert te zijn, onmogelijk is vol te houden.

Taboe ?

Bij de Vlaamse politici blijkt er een taboe op dit onderwerp te rusten. Zij stuiten immers telkens op een **njet** langs Franse kant en gaan dan maar de confrontatie uit de weg. Liever dan met lege handen naar huis te komen, durven ze het probleem zelfs niet meer op de onderhandelingstafel te gooien en moffelen ze het zo diep mogelijk weg, in de hoop dat de Vlaamse publieke opinie hun onvermogen niet ziet of snel vergeet.

Het Halle-Vilvoorde Komitee eist echter dat naar aanleiding van de keshervorming die nu ter tafel ligt, de kieskring eindelijk en volledig gesplitst wordt. Nog voor de volgende verkiezingen. Ons geduld is op.

Een technisch toemaatje : splitsing horizontaal of verticaal ?

Het gaat om een voorbijgestreefde discussie :

Voor het Sint-Michielsakkoord was er onder de Vlaamse partijen onenigheid over de vraag of de splitsing horizontaal dan wel verticaal moest worden doorgevoerd. Onder horizontale splitsing verstaat men een splitsing in enerzijds een Vlaamse kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde (voor de Vlaamse partijen) en anderzijds een kieskring Brussel (voor de Franstalige partijen). De vertikale of volledige splitsing is een splitsing in enerzijds een kieskring Halle-Vilvoorde en anderzijds een kieskring Brussel (19 gemeenten).

Door het Sint-Michielsakkoord, en de verdere federalisering, is deze discussie door de feiten achterhaald. Inderdaad: de niet gesplitste kieskring bestaat nog voor drie verkiezingen: Kamer, Senaat en Europees parlement.

a) Voor twee van de drie kan de splitsing, gezien de intussen doorgevoerde staatshervormingen, niet anders meer dan horizontaal gebeuren, nl. voor Kamer en Senaat.

Voor de *Senaat* en voor *Europa* zal een splitsing immers altijd “horizontaal” zijn, omdat nu al slechts één kandidatenlijst per partij wordt ingediend voor geheel Vlaanderen en Brussel-Halle-Vilvoorde en één Frans-Waalse lijst voor geheel Wallonië en Brussel-Halle-Vilvoorde.

Bij splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde zou het enige verschil met de huidige toestand zijn dat de Waals-Franse lijsten niet meer in Halle-Vilvoorde zouden opkomen (dus alleen in Wallonië en Brussel). Er is voor de vertegenwoordiging van de Vlaamse Brusselaars geen enkel probleem: nu al immers worden dezelfde kandidaten in heel Vlaanderen en Brussel voorgedragen en voor de Senaat bepaalt de grondwet dat er minstens altijd één Vlaamse Brusselaar in de Senaat moet zetelen (grondwettelijke bepaling die in deze legislatuur overigens niet wordt nageleefd).

b) voor de verkiezingen van de *Kamer van Volksvertegenwoordigers* eisen we een volledige splitsing: dit wil zeggen een eigen kieskring voor Halle-Vilvoorde, of beter nog, voor de gehele provincie Vlaams-Brabant (dus arrondissementen Leuven en Halle-Vilvoorde samen). In de tweetalige **kieskring Brussel** (= hoofdstedelijk gewest) moet dan wel de verkiezing van Vlaamse volksvertegenwoordigers gewaarborgd worden. Dit is eenvoudig te verwezenlijken door het zogenaamde **pooling-systeem**. Bij dit systeem telt men eerst de stemmen per taalgroep, en worden de zetels eerst tussen de twee taalgroepen evenredig verdeeld volgens het totaal aantal stemmen dat elke taalgroep behaalde.

Vervolgens worden dan binnen elke taalgroep die toegewezen zetels over de partijen verdeeld volgens het gewone evenredigheidsbeginsel. Dit systeem wordt nu al toegepast bij de verkiezingen van de Brusselse gewestraad.

Alle berekeningen wijzen uit dat de Brusselse Vlamingen op die wijze steeds op minstens twee volksvertegenwoordigers kunnen rekenen, dat is nog altijd 1 meer dan nu (zie tabel op het einde van deze tekst). Er zou eventueel ook een minimumvertegenwoordiging van bvb. 3 of 2 Vlaamse volksvertegenwoordigers vastgelegd kunnen worden.

De volledige splitsing is dus de logica zelve, en benadeelt niemand. Integendeel er zijn gegronde technische redenen die pleiten tegen de zogeheten “horizontale” splitsing voor de Kamerverkiezingen:

- juridisch: volgens de Raad van State is er een grondwetswijziging voor nodig (zie advies bij wetsvoorstel van Daan Vervaeke, Gedr.St. Kamer, zitting 1990-1991, nr. 935/2-89-90) ;
- een horizontale splitsing zou in hetzelfde bedje ziek zijn als het grote kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde: ze zou de gewest- en provinciegrens negeren en dus impliciet de stelling bekrachtigen dat Halle-Vilvoorde niet echt de provincie Vlaams-Brabant is, maar wel een randgebied van Brussel; een provinciale kieskring voor Vlaams-Brabant is dan opnieuw onmogelijk;
- de volledige splitsing is ook de beste methode om misbruiken via onechte Vlaamse lijsten (in feite Franstalige lijsten) die dan wel weer in Brussel en Halle-Vilvoorde zouden kunnen opkomen, te vermijden;
- een horizontale splitsing zou niet in het belang zijn van Halle-Vilvoorde, en zeker niet van de Brusselse Vlamingen. Beiden hebben immers belang bij eigen vertegenwoordigers: de zorgen en bekommernissen van Halle-Vilvoorde zijn sterk verschillend van die van de Brusselse Vlamingen;
- de eventuele verkiezing van Vlaamse vertegenwoordigers in Brussel ligt bij een horizontale splitsing volledig in handen van Halle-Vilvoorde: met het gedaald aantal te begeven mandaten, kunnen de Brusselse kandidaten in voorkeurstemmen niet meer op tegen de kandidaten uit Halle-Vilvoorde en dreigen ze derhalve volledig uit de boot te vallen (reeds nu is er slechts één Vlaamse volksvertegenwoordiger uit Brussel, terwijl met een eigen kieskring er minstens twee zouden zijn).
- dergelijke horizontale splitsing is volledig overbodig om de Vlaamse Brusselaars een eigen vertegenwoordiging te waarborgen. Zoals reeds aangetoond, kunnen de Vlaamse Brusselaars met het pooling-systeem steeds rekenen op twee zetels;
- de volledige splitsing garandeert ook dat de Vlaams-Brusselse kandidaten hun kiespubliek in Brussel gaan zoeken en dus ook en vooral voor de belangen van de Vlaamse Brusselaars zullen opkomen, terwijl ze nu vaak gemakkelijker stemmen zoeken in Halle-Vilvoorde (waar de campagnes beter “renderen”);
- indien de nakende kieshervorming de voorstelling van één of meer “nationale” kandidaten per lijst, naast de plaatselijke arrondissementele kandidaten, zou toelaten, dan zouden die nationale kandidaten uiteraard ook op de Vlaams-Brusselse lijst kunnen voorkomen en op die wijze de aantrekkingskracht van die lijsten vergroten.

Brussel 19 in geval van poolvorming op basis van Kamerverkiezingen 1999
14 te begeven zetels

franse lijsten		vlaamse lijsten	
ecolo	91515	agalev	7032
prl fdf	130879	sp	10333
ps	70245	vld	11798
psc	38832	vl blok	17468
fnb	5997	vu id	3479
dd	396	cvp	10670
fnb	11097	vivant	1000
a	790	wow	208
pnpb	992		
vivant	6484		
uddu	255		
st dust	328		
psd	905		
pmtj	224		
ph	244		
pc	2804		
noor	1037		
ptb-ua	1848		
totaal	364872		61988
quotiënt	11,96694	quotiënt	2,03306
zetels	12	zetels	2

alg totaal kiesdeler
426860 30490

BIJLAGE : lijst met reeds gevoerde acties